# ĢENERĀLADVOKĀTES KRISTĪNES ŠTIKSAS-HAKLAS [*CHRISTINE STIX-HACKL*] SECINĀJUMI, sniegti 2006. gada 23. martā [1]

## I — Ievads

1. Tieši tai laikā, kad atklātās diskusijās Eiropas Savienība dažkārt gandrīz jau stereotipiski tiek asociēta ar no pilsoņiem attālinātu un nodalītu politisku procesu ar minimālu nozīmi atsevišķiem tās indivīdiem, būtu jānorāda arī uz tām priekšrocībām un uzlabojumiem, ko Eiropas Savienības integrācijas projekts daudzējādā ziņā ir devis gandrīz vai katram Savienības pilsonim.

2. Labs piemērs šādai "panākumu vēsturei", bez šaubām, ir Kopienas politika telekomunikāciju jomā, kā rezultātā kopš astoņdesmitajiem gadiem pakāpeniski realizētā valstu telekomunikāciju tirgu liberalizācija un harmonizācija un vispārīgi regulējumi ir noveduši pie lielākas konkurences un rezultātā pie būtiski zemākām cenām jeb tarifiem, lielāka produktu piedāvājuma, kā arī labāka servisa patērētājiem.

3. Šajā tiesvedībā *Cour d'appel de Bruxelles* [Briseles Apelācijas tiesa] (9. palāta) Tiesai uzdevusi jautājumus par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (Universālā pakalpojuma direktīva) [2] (turpmāk tekstā — "Universālā pakalpojuma direktīva") un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (Pamatdirektīva) [3] (turpmāk tekstā — "Pamatdirektīva").

4. Šie jautājumi uzdoti saistībā ar tā saukto pārnesamību vai numuru pārnesamību, proti, iespēju lietotājam, šajā gadījumā mobilā telefona lietotājam, tīkla operatora maiņas gadījumā saglabāt savu līdzšinējo tālruņa numuru jeb pārnest to uz jauno tīklu. Tieši tādā praktiski piesātinātā tirgū kā mobilo sakaru tirgus (katrā ziņā dažās dalībvalstīs) pārnesamībai ir izšķiroša nozīme attiecībā uz efektīvu konkurenci, jo tā paaugstina lietotāju gatavību mainīt tīklu jeb pretējā gadījumā numura pārnesamības iespējas neesa-

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

2 — OV L 108, 51. lpp.

3 — OV L 108, 33. lpp.

mība vai ar to saistītās izmaksas lietotājus attur no jauna piegādātāja izvēles.

uz informāciju, it īpaši konfidenciālu informāciju, kas ir nepieciešama valsts tiesai, lai tā varētu spriest par apstrīdētā lēmuma pārsūdzības pamatotību.

## II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesiskais regulējums*

1) Agrākais tiesiskais regulējums

5. Prejudiciālie jautājumi izriet no tiesvedības *Cour d'appel de Bruxelles*, kurā Beļģijas mobilo sakaru operators *Mobistar* ir cēlis prasību par valsts regulatora Pamatdirektīvas izpratnē lēmumu, proti, par *Institut belge des services postaux et des télécommunications* [Beļģijas Pasta pakalpojumu un telekomunikāciju institūts] (turpmāk tekstā — "*IBPT*") 2003. gada 16. septembra lēmumu, ar kuru laikposmam no 2004. gada 1. oktobra līdz 2005. gada 1. oktobrim nosaka ierīkošanas izmaksas par katru nodoto mobilā telefona numuru (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

7. No agrākā tiesiskā regulējuma šajā tiesvedībā minama Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīva 97/33/EK par savstarpēju savienojumu telekomunikācijās attiecībā uz universālā pakalpojuma un savstarpējas savietojamības nodrošināšanu, piemērojot atvērtā tīkla nodrošināšanas (*ONP*) [4] principus, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 24. septembra Direktīvu 98/61/EK [5] (turpmāk tekstā — "Direktīva 97/33") un kura no 2003. gada 25. jūlija ar Pamatdirektīvu ir atcelta.

6. Būtībā iesniedzējtiesa vispirms vēlas zināt, vai dalībvalsts jeb, konkrētāk, valsts regulators ir tiesīgs noteikt *ex ante* ierīkošanas izmaksas saistībā ar pārnesamību tādējādi, ka tas mobilo sakaru operatoriem nosaka maksimālo cenu pārnesto numuru ierīkošanai par katru līniju vai numuru, pamatojoties uz "efektīva mobilo sakaru operatora teorētiskajām izmaksām". Otrkārt, jautājumi skar procesuālo tiesību aspektu, proti, ciktāl Kopienu tiesības nosaka prasības attiecībā

4 — OV L 199, 32. lpp.

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 24. septembra Direktīva, ar ko groza Direktīvu 97/33/EK attiecībā uz numuru pārnesamību un operatoru iepriekšēju izvēli (OV L 268, 37. lpp.).

8. Saskaņā ar tās 1. pantu Direktīva 97/33 ieviesa tiesisko regulējumu, ar ko Eiropas Kopienā nodrošina telekomunikāciju tīklu savstarpējo savienojumu un it īpaši pakalpojumu savstarpēju savietojamību, kā arī universālā pakalpojuma sniegšanu tirgu atvēršanas un konkurences apstākļos.

9. Minētās direktīvas 2. pantā jēdziens "savstarpējs savienojums" tiek definēts kā "viena un tā paša vai dažādu operatoru publisko komunikāciju tīklu fizisks un loģisks savienojums, lai ļautu viena operatora lietotājiem sazināties ar tā paša vai cita operatora lietotājiem vai piekļūt pakalpojumiem, ko sniedz cits operators".

10. Direktīvas 97/33 7. pants noteica savstarpējā savienojuma tarifikācijas un izmaksu uzskaites sistēmas principus. Šīs direktīvas IV pielikumā tika uzskaitīti "savstarpējā savienojuma maksas sastāvdaļu piemēri". Šajā pielikumā tostarp bija noteikts, ka:

"Savstarpējā savienojuma maksā var iekļaut saskaņā ar samērīguma principu taisnīgi noteiktu daļu no saistītajām un kopējām izmaksām, kā arī izmaksām, kas radušās, lai nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju, numura pārnesamību un būtisko prasību ievērošanu (tīkla integritātes saglabāšana, tīkla drošība ārkārtas situācijās, pakalpojumu savstarpēja savietojamība un datu aizsardzība)."

11. Direktīvas 97/33 12. panta 5. punktā bija noteikts:

"Valsts regulatori sekmē to, ka cik drīz vien iespējams tiek ieviests operatora numura pārnesamības pakalpojums, kas ļautu abonentam pēc tā pieprasījuma saglabāt tā numuru(-s) fiksētā publiskā telefonu tīklā un integrēto pakalpojumu cipartīklā (*RNIS*) neatkarīgi no tā, kas ir pakalpojumu sniedzēja organizācija, noteiktā atrašanās vietā ģeogrāfisko numuru gadījumā un jebkurā vietā tādu numuru gadījumā, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un nodrošina, ka šis pakalpojums ir pieejams ne vēlāk kā 2000. gada 1. janvārī vai — attiecībā uz valstīm, kam ir piešķirts papildu pārejas laikposms — cik drīz vien iespējams pēc minētās dienas, bet ne vēlāk kā divus gadus pēc balss telefona sakaru pakalpojumu pilnīgai liberalizācijai noteiktā galīgā termiņa beigām.

Lai nodrošinātu, ka patērētāja maksājamās cenas ir saprātīgas, valsts regulatori nodrošina, ka savstarpējā savienojuma maksas saistībā ar šā pakalpojuma sniegšanu ir saprātīgas."

2) Jaunais tiesiskais regulējums attiecībā uz komunikācijām

12. 2002. gada 7. martā Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome ar četrām direktīvām pieņēma jaunu, vienotu tiesisku regulējumu visiem pārraides tīkliem un pakalpojumiem, proti, līdzās Pamatdirektīvai un Universālā pakalpojuma direktīvai arī Direktīvu 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (Piekļuves direktīva)[6] un Direktīvu 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (Atļauju izsniegšanas direktīva)[7].

a) Universālā pakalpojuma direktīva

13. Saskaņā ar Universālā pakalpojuma direktīvas 1. pantu tā attiecas uz elektronisko telekomunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanu gala patērētājiem. Direktīvas mērķis ir ar efektīvu konkurenci un izvēli sabiedrībai nodrošināt labas kvalitātes pakalpojumu pieejamību un vienlaicīgi regulē gadījumus, ja tirgus nepietiekami apmierina gala patērētāju vajadzības.

14. Direktīvas 30. pants nosaka numuru pārnesamību:

"1. Dalībvalstis nodrošina to, ka visi publiski pieejamu telefonpakalpojumu, ietverot mobilos pakalpojumus, abonenti, kas to pieprasa, var saglabāt savu(-s) numuru(-s) neatkarīgi no uzņēmuma, kas nodrošina pakalpojumus:

a) ģeogrāfisku numuru gadījumā noteiktā atrašanās vietā un

b) tādu numuru gadījumā, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, jebkurā atrašanās vietā.

Šis punkts neattiecas uz numuru pārnesamību starp tīkliem, kas nodrošina pakalpojumus noteiktā atrašanās vietā, un mobiliem tīkliem.

2. Valsts pārvaldes iestādes [regulatori] nodrošina to, ka cenas savstarpējam savienoju-

6 — OV L 108, 7. lpp.
7 — OV L 108, 21. lpp.

mam attiecībā uz numura pārnesamības nodrošināšanu ir uz izmaksām vērstas un ka tiešie maksājumi abonentiem, ja tādi ir, nav kā šķērslis šo iespēju lietošanai.

3. Valsts pārvaldes iestādes [regulatori] nenosaka mazumtirdzniecības tarifus numuru pārnesamībai tā, lai tiktu kropļota konkurence, piemēram, nosakot īpašus vai kopējus mazumtirdzniecības tarifus."

b) Pamatdirektīva

15. Pamatdirektīvas 4. pants attiecībā uz tiesībām pārsūdzēt valsts regulatoru lēmumus paredz:

"1. Dalībvalstis nodrošina to, ka valsts līmenī pastāv efektīvs mehānisms, saskaņā ar kuru jebkuram lietotājam vai uzņēmumam, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, kuru ir ietekmējis valsts pārvaldes iestādes [regulatora] lēmums, ir tiesības pārsūdzēt lēmumu pārsūdzības iestādē, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm. Šai iestādei, kas var būt tiesa, ir pieejama attiecīga pieredze, lai ļautu tai pildīt savas funkcijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiek ņemti vērā lietas apstākļi un ka pastāv efektīva pārsūdzības kārtība. Līdz šādas pārsūdzības rezultātam valsts pārvaldes iestādes [regulatora] lēmums paliek spēkā, ja vien pārsūdzības iestāde neizlemj savādāk.

2. Ja 1. punktā minētā pārsūdzības iestāde nav tiesu iestāde, tā vienmēr sniedz sava lēmuma rakstisku pamatojumu. Turklāt šādos gadījumos tās lēmums ir pakļauts tiesas vai tribunāla pārskatam saskaņā ar Līguma 234. pantu."

B — *Valsts tiesības*

16. Precīzs regulējums mobilo telefonu numuru pārnesamībai Beļģijā ir noteikts ar Karaļa 2002. gada 23. septembra dekrētu par publiski pieejamo mobilo telesakaru pakalpojumu gala patērētāju numuru pārnesamību (turpmāk tekstā — "Karaļa dekrēts").

17. Karaļa dekrētā cita starpā ir ietverti noteikumi par to izmaksu sadali, kas rodas tīklu izmantotājiem saistībā ar mobilo telefonu numuru pārnešanu, nosakot četrus izmaksu veidus: ar pārnesamības ieviešanu

saistītās izmaksas, ierīkošanas izmaksas par vienu līniju vai numuru (turpmāk tekstā — "ierīkošanas izmaksas"), ar atsauces datu bāzi saistītās izmaksas un ar pārnesamību saistītās datplūsmas izmaksas (turpmāk tekstā — "datplūsmas izmaksas").

18. Ierīkošanas izmaksas Karaļa dekrēta 18. pantā ir definētas šādi:

"[..] vienreizējas papildu izmaksas, kas rodas saistībā ar viena vai vairāku mobilo telefonu numuru pārnešanu, papildus izmaksām, kuras ir saistītas ar klientu pāriešanu pie cita operatora vai mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēja bez numuru pārnešanas vai ir saistītas ar pakalpojumu sniegšanas izbeigšanu."

19. Saskaņā ar Karaļa dekrēta 19. pantu "ierīkošanas izmaksas par vienu līniju vai numuru [..] nosaka Institūts, pamatojoties uz efektīva mobilo sakaru operatora teorētiskajām izmaksām. Summas, ko nosaka Institūts, lai segtu ierīkošanas izmaksas par vienu līniju vai numuru, [..] ir orientētas uz izmaksām".

20. No lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu izriet, ka strīds ir tikai par ierīkošanas izmaksām, kas rodas mobilo telesakaru tīkla operatoram, no kura pārnes telefona numuru (turpmāk tekstā — "vecais operators"). Vecais operators var prasīt mobilo sakaru operatoram, pie kura tiek pārnests mobilā telefona numurs (turpmāk tekstā — "jaunais operators"), samaksāt ierīkošanas izmaksas par summu, ko noteicis *IBPT*; turklāt šī summa ir maksimālā, un līdz ar to mobilo telesakaru operatori var vienoties par mazāku summu. No otras puses, vecais operators principā var prasīt samaksāt *IBPT* noteikto summu, pat ja tā faktiskās ierīkošanas izmaksas ir mazākas.

21. Atbilstoši Karaļa dekrēta 11. pantam vecais operators nevar prasīt atlīdzību no gala patērētāja, kas lūdz pārnest tā numuru; turklāt jaunais operators nevar prasīt šim patērētājam samaksāt atlīdzību, kas pārsniedz EUR 15, par tā numura pārnešanu.

22. Visbeidzot, saskaņā ar šā karaļa dekrēta 18. pantu datplūsmas izmaksas ir "papildu izmaksas, kas rodas tīklam saistībā ar zvaniem uz pārnestiem numuriem, salīdzinot ar zvaniem uz numuriem, kas nav pārnesti". Šīs izmaksas vecajam operatoram proporcionāli atlīdzina tā tīkla operators, no kura iziet zvans, un operators, kas izraksta gala patērētājam rēķinu par zvanu.

**III — Fakti, pamata prāva un prejudiciālie jautājumi**

23. Uzņēmumi *Belgacom Mobile*, *Mobistar* un *Base* Beļģijā piedāvā mobilo sakaru pakalpojumus. *Belgacom Mobile*, kas ir *Belgacom* meitasuzņēmums, izmanto mobilo sakaru tīklu ar nosaukumu *Proximus*. Tas mobilo sakaru tirgū darbojas kopš 1994. gada, un aptuveni divus gadus tam bijušas likumīgas monopoltiesības. Tā tirgus daļa nenoliedzami ir virs 50 % (pēc ieņēmumiem — 59 %) un mobilo sakaru pakalpojumu sniegšanā uzņēmumiem — virs 70 %.

24. *Mobistar* šajā tirgū darbojas kopš 1996. gada augusta un ir otrais lielākais mobilo sakaru operators.

25. *Base* šajā tirgū iesaistījās tikai 1998. gadā un savu tirgus daļu vērtē ap 14 %, kas atbilst aptuveni 1 105 000 gala patērētāju.

26. Ar 2003. gada 16. septembra apstrīdēto lēmumu *IBPT* saskaņā ar Karaļa dekrēta 19. pantu laikposmam no 2004. gada 1. oktobra līdz 2005. gada 1. oktobrim atbilstoši Karaļa dekrētā noteiktajam "efektīva mobilo sakaru operatora teorētisko izmaksu" konceptam un pēc apspriešanās ar Beļģijas mobilo sakaru operatoriem *Base*, *Mobistar* un *Belgacom* ir noteicis ierīkošanas izmaksas EUR 3,86 apmērā par vienkāršu ierīkošanu un EUR 23,41 apmērā par sarežģītu ierīkošanu.

27. Par apstrīdēto *IBPT* lēmumu *Mobistar* iesniedzējtiesā iesniedza prasību, kurā dalībnieki ir arī *IBPT*, *Belgacom* un *Base* un kurā *Mobistar* apgalvo, ka ierīkošanas izmaksas apstrīdētajā lēmumā ir noteiktas pārāk augstas un tās neatbilst efektīva mobilo sakaru operatora teorētiskajām izmaksām Karaļa dekrēta 19. panta izpratnē. *Base* būtībā piekrīt *Mobistar* viedoklim, taču galvenokārt vēršas pret aprēķina metodi, ar kuru ierīkošanas izmaksas tiek noteiktas pēc efektīva mobilo sakaru operatora teorētiskajām izmaksām. Uzņēmums uzskata, ka ierīkošanas izmaksas nosakāmas pēc attiecīgā mobilo sakaru operatora faktiskajām izmaksām. Tāpēc arī Karaļa dekrēts uzskatāms par prettiesisku, jo tādējādi tas ir pretrunā Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktam.

28. *Belgacom* turpretī noteikto summu ierīkošanas izmaksu segšanai uzskata par pārāk mazu un arī pieprasa apstrīdēto lēmumu atzīt par spēkā neesošu. Tomēr *Belgacom* tāpat kā *IBPT* uzskata, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts neattiecas uz ierīkošanas izmaksām, bet gan vienīgi uz datplūsmas izmaksām saistībā ar numura pārnešanu un attiecībā uz ierīkošanas izmaksām nav piemērojams.

29. Iesniedzējtiesa *prima facie* konstatē, ka apstrīdētajam lēmumam trūkst tiesiskā pamata. Tiesa, pirmkārt, pamatojas uz to, ka no jaunā telekomunikāciju tiesiskā regulējuma neizriet, ka dalībvalstis būtu tiesīgas ierobežot visu operatoru vienošanās brīvību, paredzot uz izmaksām orientētas saistības vai veicot pasākumus, kuru rezultātā tiek noteikta kopīga cena par pakalpojumiem, kurus kāds operators sniedz citam operatoram. Tā uzskata par pamatotu *Base* apgalvojumu par to, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts attiecas ne tikai uz zvanu izbeigšanu, bet uz visām izmaksām, kuras rodas numura pārnešanas rezultātā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no šī noteikuma tomēr neizriet, ka Eiropas Savienības likumdevēja griba būtu šādu uzdevumu — operatoru vietā ar vispārīgiem un abstraktiem pasākumiem jau iepriekš noteikt ierīkošanas izmaksas — uzticēt valsts iestādēm. Tāpēc Karaļa dekrēts pārkāpjot Universālā pakalpojuma direktīvu neatkarīgi no aprēķināšanas metodes.

30. Gadījumā, ja apstrīdētā lēmuma juridiskais pamats nav pretrunā Kopienu tiesībām, iesniedzējtiesai cita starpā būtu jāpārbauda, vai *IBPT*, nosakot maksimālās summas vai izstrādājot izmaksu modeli, nav pieļāvis kļūdu novērtējumā. Iesniedzējtiesa norāda uz to, ka tās rīcībā tomēr nav visa informācija, kādu *IBPT* ir ieguvis no operatoriem, un ka attiecībā uz šo informāciju *IBPT* atsaucas uz savu konfidencialitātes ievērošanas pienākumu.

31. Šajos apstākļos *Cour d'appel de Bruxelles* ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 14. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2004. gada 19. oktobrī, nolēma uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus.

Attiecībā uz Direktīvas 2002/22/EK (Universālā pakalpojuma direktīva) 30. pantā minēto numura pārnesamības pakalpojumu:

1) Vai Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts, kurš paredz, ka valsts regulatori nodrošina, ka cenas savstarpējam savienojumam attiecībā uz numura pārnešanas nodrošināšanu ir uz izmaksām vērstas, attiecas tikai uz izmaksām saistībā ar datplūsmu uz pārnesto numuru vai arī uz to izmaksu tarifikāciju, kas rodas operatoriem, izpildot numuru pārnešanas pieprasījumus?

2) Ja [Universālā pakalpojuma] direktīvas 30. panta 2. punkts attiecas tikai uz izmaksām saistībā ar datplūsmu uz pārnesto numuru, vai tas ir jāinterpretē:

   a) tādējādi, ka tas ļauj operatoriem brīvi vienoties par komerciāliem

pakalpojumu nosacījumiem un ka tas aizliedz dalībvalstīm noteikt *ex ante* komerciālus nosacījumus uzņēmumiem, kuriem ir pienākums sniegt numura pārnesamības pakalpojumu, tiktāl, ciktāl tas skar pakalpojumus attiecībā uz pārnešanas pieprasījuma izpildi?

b) tādējādi, ka tas neaizliedz dalībvalstīm noteikt *ex ante* operatoriem, kam ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, komerciālus nosacījumus par minēto pakalpojumu?

c) valsts pasākumu, kas piešķir tiesības valsts regulatoram noteikt *ex ante* visiem operatoriem uz noteiktu periodu maksimālo maksas summu, ko vecais operators var prasīt no jaunā operatora?

d) valsts pasākumu, kas piešķir vecajam operatoram tiesības piemērot valsts regulatora noteiktās cenas, atbrīvojot to no pienākuma pierādīt, ka piemērotās cenas ir orientētas uz šā operatora paša izmaksām?

3) Ja [Universālā pakalpojuma] direktīvas 30. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas uzliek visiem operatoriem cenu orientācijas uz izmaksām pienākumu attiecībā uz numura pārnešanas izmaksām, vai tas ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tas nepieļauj paredzēt:

a) regulatīvu valsts pasākumu, ar ko tiek noteikta izmaksu aprēķināšanas metode?

b) valsts pasākumu, kas nosaka *ex ante* izmaksu sadalījumu starp operatoriem?

Attiecībā uz Direktīvas 2002/21/EK (Pamatdirektīva) 4. pantā paredzētajām pārsūdzības tiesībām:

Vai Pamatdirektīvas 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pārsūdzību izskatīšanai izraudzītajai iestādei ir jābūt spējīgai iegūt visu informāciju, kas nepieciešama, lai pienācīgi ņemtu vērā lietas apstākļus, tostarp arī konfidenciālu informāciju, pamatojoties uz kuru, valsts regulators ir pieņēmis pārsūdzēto lēmumu?

## IV — Atbilde uz prejudiciālajiem jautājumiem

A — *Par Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta interpretāciju (pirmais, otrais un trešais prejudiciālais jautājums)*

1) Prejudiciālo jautājumu priekšmets un dalībnieku galvenie argumenti

32. Vispirms jāprecizē šīs prāvas priekšmets, ciktāl iesniedzējtiesa ar pirmajiem trim jautājumiem, no kuriem katrs sastāv no vairākiem apakšjautājumiem, lūdz Tiesu sniegt Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta interpretāciju.

33. Kā tas izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, šie trīs prejudiciālie jautājumi attiecas uz apstrīdētā lēmuma juridiskā pamata tiesiskumu, tātad tieši uz Karaļa dekrētu; tai pat laikā iesniedzējtiesa ceturto prejudiciālo jautājumu ir uzdevusi gadījumam, ja apstrīdētā lēmuma juridiskais pamats Tiesas skatījumā uzskatāms par likumīgu, un tāpēc jāpārbauda, vai apstrīdētajā lēmumā *IBPT*, izstrādājot teorētisko izmaksu modeli un veicot aprēķinus, nav pieļāvis kļūdu novērtējumā.

34. Ar pirmo jautājumu būtībā tiek vaicāts, vai Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts attiecas tikai uz datplūsmas izmaksām vai arī uz pārnesto numuru ierīkošanas izmaksām.

35. Otrais jautājums tiek uzdots gadījumam, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noraidoša, un būtībā tiek vaicāts, vai Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts tomēr liedz noteikt *ex ante* ierīkošanas izmaksas pārnesamajiem numuriem vai attiecīgi atļauj šādu noteikšanu attiecībā uz operatoriem, kuriem ir būtiska ietekme konkrētā tirgū.

36. Trešais jautājums acīmredzot tiek uzdots gadījumam, ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde un Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts attiecas uz visu operatoru ierīkošanas izmaksām. Šī jautājuma apakšpunktos iesniedzējtiesa atsaucas uz dažādām apstrīdētā lēmuma vai tā juridiskā pamata pazīmēm un tajā noteikto aprēķina metodi un līdz ar to vēlas saņemt izskaidrojumu par šo pazīmju vai metodes saderību ar Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktu.

37. Tātad iesniedzējtiesa ar pirmajiem trim prejudiciālajiem jautājumiem, kuri turpmāk tiks izskatīti kopā, būtībā vēlas noskaidrot, vai Universālā pakalpojuma direktīvas 30. pants aizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu (turpmāk arī — "strīdīgais regulējums"), kurš paredz, ka (maksimālā) summa ierīkošanas izmaksām saistībā ar numura pārnesamību jau iepriekš tiek noteikta katram mobilo sakaru operatoram, pamatojoties uz attiecīgā tirgus efektīva mobilo sakaru operatora teorētisko izmaksu modeli [8].

38. Par šo jautājumu šajā tiesvedībā savus apsvērumus ir snieguši *Mobistar*, *Belgacom Mobile*, *Base*, *IBPT*, Komisija, kā arī Apvienotās Karalistes, Lietuvas, Itālijas un Kipras valdības, kuru pamatnostādnes var apkopot šādi.

39. *Mobistar* uzskata, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkta noteikumi attiecas tikai uz izmaksām, kas saistītas ar datplūsmu uz pārnesto numuru, bet neattiecas uz izmaksām, kas rodas, izpildot pieprasījumu par numuru pārnešanu starp mobilo sakaru operatoriem, taču neuzskata, ka šis 30. pants kopumā būtu pretrunā tādam valsts regulējumam kā šis strīdīgais regulējums.

40. *Belgacom* būtībā arī piekrīt šim apsvērumam un cita starpā norāda, ka Universālā pakalpojuma direktīvas mērķis nav pilnīga numuru pārnesamības noteikumu saskaņošana un tāpēc tā paredz tikai minimālās prasības dalībvalstīm.

41. Tāpat *IBPT*, Komisija, kā arī Lietuvas un Kipras valdības ir tādās pašās domās, ka 30. panta 2. punkts aptver tikai datplūsmas izmaksas, argumentējot, ka pieprasījumu par numuru pārnešanu izpilde un līdz ar to ierīkošanas izmaksas nav iekļaujamas jēdzienā "savstarpējs savienojums". Izņemot Kipras valdību, pārējie dalībnieki ar atšķirīgiem akcentiem būtībā ir vienoti par to, ka dalībvalsts numuru pārnesamībai drīkst noteikt tādu kārtību kā šī strīdīgā kārtība. Turpretī Kipras valdība, norādot uz Pamatdirektīvas 10. panta 1. punktu, secina, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts aizliedz dalībvalstīm noteikt *ex ante* komerciālus nosacījumus uzņēmumiem, kuriem ir pienākums sniegt numura pārnesamības pakalpojumu. Tiek atļauts veikt pasākumus vienīgi *a posteriori*.

42. Savukārt *Base* un Itālijas un Apvienotās Karalistes valdības uzskata, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts attiecas gan uz datplūsmas izmaksām, gan uz ar pārnesamību saistītajām ierīkošanas izmaksām. Pēc minēto divu valdību domām, šis pants atļauj *ex ante* noteikt tādus komerciālus nosacījumus kā šis strīdīgais

8 — Turklāt iesniedzējtiesa pamatojas uz to, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts ir piemērojams ierīkošanas izmaksām un ka Karaļa dekrēts līdz ar to jau neatkarīgi no par pamatu liktās aprēķina metodes ir pretrunā šim noteikumam, ciktāl ar šo dekrētu valsts iestādēm ir uzticēts vispārīgi un iepriekš noteikt ierīkošanas izmaksas. Karaļa dekrēts pārkāpj Universālā pakalpojuma direktīvu arī tiktāl, ciktāl tā valsts regulatoram paredz noteiktu metodi izmaksu aprēķināšanai. Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka apstrīdētajam lēmumam nav tiesiskā pamata.

nosacījums attiecībā uz visiem operatoriem. Tomēr *Base* uzskata, ka saskaņā ar Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktu ierīkošanas izmaksas jānosaka pēc operatora faktiskajiem izdevumiem, nevis pēc efektīva mobilo sakaru operatora teorētisko izmaksu modeļa.

orientācijas uz izmaksām nosacījums. Otrkārt, jānoskaidro, vai valsts regulatoriem ir atļauts to darīt, iepriekš nosakot maksimālās cenas visiem operatoriem ar teorētisko izmaksu modeļa palīdzību.

2) Vērtējums

45. Vispirms jāņem vērā, ka Universālā pakalpojuma direktīvā sīkāk nav definēts, kā saprotamas "cenas savstarpējam savienojumam attiecībā uz numura pārnesamības nodrošināšanu" Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkta nozīmē.

43. Iesākumā jāatzīmē, ka — saistībā ar tiesvedību par valsts regulatora lēmuma tiesiskumu — ar pirmajiem trim prejudiciālajiem jautājumiem Tiesu lūdz izvērtēt, vai Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts dalībvalstīm aizliedz paredzēt, ka valsts regulators ar teorētisko izmaksu modeļa palīdzību iepriekš un attiecībā uz visiem operatoriem nosaka maksimālo summu, kuru vecais operators ar pārnesamā numura ierīkošanu saistīto izmaksu segšanai no jaunā operatora drīkst pieprasīt par katru līniju vai numuru.

46. Vairāki lietas dalībnieki ir pauduši viedokli, ka šis noteikums būtībā ietver tikai datplūsmas uz pārnestiem numuriem izmaksas, un turklāt pamato to tādējādi, ka pārnesamā numura ierīkošana, kas ir administratīvs un ar informācijas tehnoloģijām saistīts uzdevums, atšķirībā no telefonijas datplūsmas uz pārnesto numuru nav savstarpējs savienojums "publisko komunikāciju tīklu fiziska un loģiska savienojuma" nozīmē, kā tas ir definēts Direktīvā 97/33 un Piekļuves direktīvā.

44. Es šo novērtējumu, tāpat kā vairums dalībnieku, būtībā veikšu divās daļās. Pirmkārt, jāpārbauda, vai ierīkošanas izmaksas pieder pie cenām, attiecībā uz kurām saskaņā ar Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktu valsts regulatoriem jāpārbauda

47. Neskatoties uz to, ka savstarpēja savienojuma jēdzienam, kā tas ir definēts Piekļuves direktīvas 2. panta b) punktā vai Direktīvas 97/33 2. panta 1. punktā, Universālā pakalpojuma direktīvas kontekstā nav obligāti jābūt tai pašai nozīmei kā minētajās

direktīvās, es šo interpretāciju šaurākā nozīmē, kas attiecināta uz savstarpēja savienojuma un pārnesamības tehnisko raksturlielumu jēdzienu, neuzskatu par pārliecinošu.

48. Varbūt tiešām, kā to apgalvo *Belgacom*, principā no tehniskā viedokļa var iedomāties numura pārnešanu arī bez "fiziska un loģiska savienojuma" starp abu operatoru tīkliem, kamēr telefonijas datplūsmai uz pārnesto numuru tāds savienojums ir noteikti nepieciešams. Šī atšķirība tomēr šķiet nedaudz mākslīga, un tā jāpadara relatīva, jo numura pārnesamībai jēga ir tikai tādā telekomunikāciju laukā, kurā savstarpēji ir saslēgti dažādi tīkli, starp kuriem ir iespējama numuru pārnesamība un ir iespējama komunikācija ārpus tīkla robežām. Turklāt pārnešanas ierīkošana, tātad pārnešanas administratīvā apstrāde un tehniskā ierīkošana, ko veic vecais operators, ir priekšnoteikums, lai savienojums ar numuru jaunā operatora tīklā vispār būtu iespējams. Tiktāl, manuprāt, nekas neliedz jēdzienā "savienojums saistībā ar numura pārnesamību" iekļaut pārnesamā numura ierīkošanu un telefonijas datplūsmu, proti, zvana pārraidi uz pārnesto numuru jaunā operatora tīklā.

49. Pret šādu interpretāciju tāpat tika iebilsts, ka Direktīvas 97/33 IV pielikumā ir paredzēts, ka savstarpējā savienojuma maksā cita starpā varētu iekļaut arī samērīgu daļu no izmaksām, kas rodas sakarā ar numura pārnesamības nodrošināšanu. Tas nozīmētu, ka pārnesamības radīšana nav savstarpēja savienojuma pakalpojums, jo pretējā gadījumā šī atsevišķā pieminēšana būtu lieka.

50. Manuprāt, iepriekš minētais Direktīvas 97/33 IV pielikumā ietvertais apsvērums par izmaksām, kas rodas sakarā ar numura pārnesamības nodrošināšanu, tieši otrādi pastiprina vispārīgo saikni starp pārnešanas nodrošināšanu un savstarpējo savienojumu, jo tajā izmaksas, kas rodas sakarā ar numura pārnesamības nodrošināšanu, ir minētas kā "savstarpējā savienojuma maksas sastāvdaļu" piemērs. Turklāt saskaņā ar šīs pašas direktīvas VII pielikuma pirmās daļas a) apakšpunktu prasības attiecībā uz numuru pārnesamību ietilpst "ar savstarpējo savienojumu saistīto pārrunu ietvaros", kuriem valsts regulatori var paredzēt *ex ante* nosacījumus.

51. Tomēr Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkta interpretācija saistībā ar tā mērķiem un piemērošanas jomu vai, ņemot tos vērā, liecina vispirms par to, ka šis noteikums attiecas ne tikai uz datplūsmas izmaksām, bet arī uz ierīkošanas izmaksām.

52. Kopienas telekomunikāciju tiesiskajam regulējumam, pie kā pieskaitāma arī Universālā pakalpojuma direktīva, cita starpā ir mērķis šajā jomā nodrošināt efektīvu konkurenci [9]. Universālā pakalpojuma direktīvas preambulas četrdesmitajā apsvērumā konkrēti ir pateikts, ka "numuru pārnesamība ir galvenais patērētāju izvēles atvieglotājs un efektīvs konkurences veicinātājs telekomunikāciju konkurences vidē".

53. Kā jau iepriekš teikts, numuru pārnesamībai ir nozīme divos aspektos, kas ir kā medaļas divas puses: no vienas puses, ņemot vērā efektīvu konkurenci starp mobilo sakaru operatoriem, kuru veicina pārnesamība, jo patērētājiem, proti, atkrītot numura maiņas mīnusam, tiek atvieglota pāreja no viena operatora pie otra un līdz ar to operatoriem tiek novērsts šķērslis cīņā par mobilo sakaru lietotājiem. No otras puses, tās ir pašu lietotāju intereses par iespēju netraucēti mainīt dažādus operatorus, saglabājot iepriekšējo numuru, un līdz ar to lielāku izvēles iespēju. Pēdējais aspekts, kurš drīzāk attiecas uz patērētāju, Universālā pakalpojuma direktīvā tiek uzsvērts tādējādi, ka numuru pārnesamība tiek regulēta IV nodaļā "Lietotāju intereses un tiesības".

9 — Sal. cita starpā ar Universālā pakalpojuma direktīvas 8. pantu.

54. Pārmērīgi augstas ierīkošanas izmaksas par numuru pārnešanu acīm redzami noslogo operatoru, kurš grib iegūt jaunus klientus, un tāpēc var apgrūtināt jaunu operatoru ienākšanu tirgū. Ja jaunais operators pārceļ ierīkošanas izmaksas uz gala patērētāju, ko tas, ja ne tieši, tad vismaz netieši var darīt ar vispārīgo tarifu struktūru, šīs numura pārnešanas izmaksas gala patērētāju var atturēt no tā, ka viņš izmanto iespēju pārnest numuru un pāriet uz citu tīklu.

55. Līdz ar to numura pārnesamības iespēja nevar "neitralizēt" "tālruņa numura faktoru" kā pakalpojuma sniedzēju izvēles kritēriju par labu tādiem atbilstošiem konkurences kritērijiem kā kvalitāte un cena, bet gan numura pārnesamības izmaksu dēļ tālruņa numurs drīzāk ir šķērslis mobilo sakaru klientu gatavībai mainīt operatorus un mobilo sakaru operatoru efektīvai konkurencei. Tas, ka Universālā pakalpojuma direktīvas mērķis ir novērst, ka gala patērētājs atturas izmantot numura pārnesamības pakalpojumu, cita starpā izriet arī no Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkta teikuma otrās puses attiecībā uz iespējamiem netiešiem maksājumiem.

56. Šajā sakarā turpmāk ir jāņem vērā, ka jau darbojošies tirgus dalībnieki vai dalībnieki, kas aizņem būtisku tirgus daļu — starp kuriem bieži vien ir uzņēmumi, kam pirms liberalizācijas bijušas ekskluzīvas tiesības, —

kuriem jau ir plašs klientu loks, ir drīzāk ieinteresēti saglabāt savus gala patērētājus, bet ne tik daudz censties iegūt klientus no citiem. Šie aktīvie operatori, tā kā tiem ir daudz lietotāju, drīzāk kļūs par operatoriem, no kuriem klienti pārnes numurus pie citiem operatoriem, un līdz ar to ir vairāk ieinteresēti, lai pārnešanas izmaksas tiktu noteiktas pēc iespējas augstākas. Aprēķinot pārāk augstas ierīkošanas izmaksas, vecie operatori savus klientus varētu atturēt no operatora maiņas vai arī maiņas gadījumā gūt zināmu atlīdzību par klienta zaudējumu.

57. Tādējādi tāda interpretācija, ka uz ierīkošanas izmaksām neattiecas Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktā noteiktais cenu orientācijas uz izmaksām princips, būtu pretrunā šīs direktīvas mērķim un uzdevumam un būtiski sašaurinātu tās lietderīgo iedarbību saistībā ar numuru pārnesamības nodrošināšanu.

58. Nav arī skaidrs, kā uz to norāda lielākā daļa dalībnieku, kāpēc Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts drīzāk attiektos uz datplūsmas izmaksām, nevis uz ierīkošanas izmaksām, jo šīs ierīkošanas izmaksas tieši (Beļģijā jaunais operators no patērētāja var prasīt atlīdzību līdz EUR 15) vai vismaz netieši sedz gala patērētājs, kurš izmantojis numura pārnešanas iespēju. Turpretī datplūsmas izmaksas vecais operators iekļaus rēķinā operatoram, no kura tīkla iziet zvans, un galu galā abonentam, kas zvana.

59. Ja datplūsmas izmaksas tātad ir izmaksas, kuras sedz gala patērētājs, kurš izmantojis numura pārnesamības iespēju, tad ierīkošanas izmaksas ir izmaksas, ko jaunais operators tieši vai netieši pārceļ uz šo patērētāju.

60. Manuprāt, reāli izmaksas, kuras patērētājam jāsedz pašam, pieņemot lēmumu par operatora maiņu, ir izšķirošākas nekā iespējamie papildizdevumi tā zvanītājam.

61. No šāda viedokļa raugoties, ierīkošanas izmaksām faktiski ir lielāka nozīme nekā datplūsmas izmaksām saistībā ar patērētāja iespēju izmantot numura pārnesamības pakalpojumu vai "atturēšanu" no tā. Vēl jo vairāk tas attiecas uz *direct routing* sistēmu, kāda tā ir Beļģijā, kad zvani no Beļģijas tīkliem tieši tiek savienoti ar pārnesto numuru; tādējādi, kā tas izriet no lietas materiāliem, datplūsmas izmaksas rodas,

zvanot tikai uz pārnesto numuru no ārvalstīm.

62. Arī no šā skatupunkta raugoties, liekas tikai loģiski, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktā paredzētais valsts regulatoru pienākums nodrošināt, ka numura pārnešanas cenas ir orientētas uz izmaksām, attiecas ne tikai uz datplūsmas izmaksām, bet arī uz ierīkošanas izmaksām.

63. Tāpēc tālāk ir jānoskaidro, vai valsts regulatoriem, lai nodrošinātu, ka ierīkošanas izmaksas ir orientētas uz izmaksām, ir atļauts iepriekš noteikt maksimālās cenas visiem mobilo sakaru operatoriem, izmantojot teorētisko izmaksu modeli. Iesniedzējtiesas lēmumā un dalībnieku argumentos būtībā tiek izvirzīti divi aspekti. Pirmkārt, runa ir par cenu orientācijas uz izmaksām principa piemērojamību personām saistībā ar numuru pārnešanu, piemērojot Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktu, un par to, vai dalībvalstīm ir aizliegts valsts regulatoriem piešķirt tiesības noteikt *ex ante* nosacījumus vai saistības attiecībā uz izmaksām, kas saistītas ar numuru pārnesamību, visiem mobilo sakaru operatoriem vai arī tikai operatoriem, kam ir būtiska ietekme tirgū. Otrkārt, runa ir par pašas regulēšanas metodes, proti, maksimālās cenas noteikšanas, izmantojot attiecīgā tirgus efektīva operatora teorētisko modeli, saderību ar Kopienu tiesībām.

64. Kā izriet no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, Universālā pakalpojuma direktīvā numura pārnesamība nozīmē lietotāja vai gala patērētāja tiesības, uz ko, kā tas skaidri noteikts minētās direktīvas preambulas četrdesmitajā apsvērumā, tam jābūt iespējai atsaukties neatkarīgi no tā, kurš uzņēmums šo pakalpojumu sniedz, t.i., neatkarīgi no tā, kas ir vecais vai jaunais operators. Tādējādi 30. panta trīs punktos uzņēmumi netiek šķiroti pēc tā, vai tiem ir būtiska ietekme tirgū.

65. Ņemot vērā iepriekš teikto, jāsecina, ka cenu orientācijas uz izmaksām pienākuma ievērošana vispārīgi attiecas uz "cenām savstarpējam savienojumam attiecībā uz numura pārnešanas nodrošināšanu", tātad šajā gadījumā uz ierīkošanas izmaksām un, proti, neatkarīgi no tā, vai šīs cenas nosaka operatori, kam ir būtiska ietekme tirgū.

66. Tomēr nedrīkst ignorēt, ka iesniedzējtiesa jautājumu par valsts regulatoru tiesībām pieņemt regulējošas normas ir uzdevusi tādā kontekstā, ka jaunajā telekomunikāciju tiesiskajā regulējumā — starp citu, tāpat kā vecajā — uzņēmumu brīvība uz komerciālajiem

pamatiem vienoties par nosacījumiem saistībā ar telekomunikāciju pakalpojumiem prevalē pār valsts regulatoru veikto regulēšanu un nosacījumu *ex ante* noteikšanu, un regulatoru tiesības uzlikt zināmus nosacījumus uzņēmumiem, kuriem ir būtiska ietekme tirgū, ir ierobežota [10]. Cita starpā saskaņā ar Piekļuves direktīvas preambulas četrpadsmito apsvērumu attiecībā uz Direktīvā 97/33 noteiktajiem uzņēmumu, kuriem ir būtiska ietekme tirgū, pienākumiem ir norādīts, ka "[..] šis iespējamo pienākumu spektrs būtu jāsaglabā, bet papildus tie būtu jānosaka kā minimālo pienākumu kopums, kuru var piemērot uzņēmumiem, lai izvairītos no regulas noteikumu pārkāpšanas. [..]"

67. Tomēr, kā uz to cita starpā šajā sakarā pamatoti norāda Komisija, *Mobistar*, *Base*, *Belgacom* un *IBPT*, tieši numuru pārnesamība, kā tā ir noteikta Universālā pakalpojuma direktīvas 30. pantā, saskaņā ar Piekļuves direktīvas 8. panta 3. punktu nepārprotami nepieder pie jomām, kurās valsts regulatoriem ir atļauts uzlikt 9.–13. pantā minētos *ex ante* nosacījumus tikai operatoriem, kuriem ir būtiska ietekme tirgū.

10 — Sal. ar Piekļuves direktīvas preambulas 13. apsvērumu un Pamatdirektīvas preambulas 27. apsvērumu.

68. Manuprāt, minētais atbalsta viedokli, ka valsts regulatoram ir atļauts numuru pārnesamības sakarā, kā tas ir noteikts Universālā pakalpojuma direktīvā, tieši attiecībā uz ar numuru pārnešanu saistīto cenu orientāciju uz izmaksām uzlikt pienākumus arī uzņēmumiem, kuriem nav būtiskas ietekmes tirgū. Attiecībā uz tiesību normu ļaunprātīgu izmantošanu telekomunikāciju jomā, ko mēģina novērst jaunais tiesiskais regulējums, pie kā pieder arī Universālā pakalpojuma direktīva, man liekas svarīgi, ka strīdīgais regulējums valsts regulatoram paredz noteikt nevis fiksētas cenas ierīkošanas izmaksām, bet gan tikai ierīkošanas izmaksu maksimālo summu, tādējādi operatoru iespēja savstarpēji vienoties par ierīkošanas izmaksu summu netiek ierobežota pilnībā, bet gan tiek noteikta tikai (maksimālā) robeža.

69. Turklāt jāsecina, ka ar Universālā pakalpojuma direktīvas 30. pantu dalībvalstīm noteiktie pienākumi attiecībā uz numuru pārnešanu ir ļoti plaši aprakstīti.

70. Minētā panta 1. punkts paredz, ka dalībvalstis numuru pārnesamību nodrošina visu publiski pieejamo telefonpakalpojumu, arī mobilo pakalpojumu, abonentiem neatkarīgi no uzņēmuma, kas nodrošina pakalpojumus. Šī paša panta 2. punkts konkretizē šo uzdevumu tādējādi, ka valsts regulatori nodrošina, ka cenas numura pārnešanai,

tātad arī ierīkošanas izmaksas, ir orientētas uz izmaksām un ka iespējamie tiešie maksājumi neattur abonentus no šīs iespējas izmantošanas. Visbeidzot, 3. punktā ir ietverts "negatīvs" noteikums valsts regulatoriem tādējādi, ka tie nevar noteikt mazumtirdzniecības tarifus numuru pārnesamībai tā, lai tiktu kropļota konkurence, piemēram, nosakot īpašus vai kopējus mazumtirdzniecības tarifus.

71. Tātad Universālā pakalpojuma direktīva dalībvalstīm atstāj ievērojamu rīcības brīvību to pienākumu izpildē saistībā ar numuru pārnesamības nodrošināšanu.

72. Konkrēti attiecībā uz ierīkošanas izmaksu regulēšanu Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punktā nav norāžu uz to, ka iepriekšēja maksimālās cenas noteikšana, izmantojot attiecīgā tirgus efektīva operatora teorētisko modeli, būtu pretrunā šim noteikumam vai ka tā nebūtu piemērots līdzeklis, lai nodrošinātu, ka ierīkošanas izmaksas, ko vecais operators drīkst pieprasīt no jaunā operatora, ir orientētas uz izmaksām.

73. Visbeidzot, interpretāciju, saskaņā ar kuru Universālā pakalpojuma direktīva neliek savstarpēja savienojuma cenas saistībā ar numuru pārnesamību noteikt, pamatojoties uz attiecīgā operatora faktiskajām individuālajām izmaksām, bet gan atļauj tās noteikt iepriekš pēc teorētiska izmaksu modeļa, apstiprina arī preambulas četrdesmit otrais apsvērums, kas paredz, ka valsts regulatori, pildot savus 30. panta 2. punktā paredzētos pienākumus, var ņemt vērā arī cenas, kas pieejamas salīdzināmos tirgos.

74. Ņemot vērā visu iepriekš teikto, iesaku Tiesai atbildēt uz pirmajiem trim prejudiciālajiem jautājumiem tādējādi, ka Universālā pakalpojuma direktīvas 30. panta 2. punkts neaizliedz dalībvalstīm paredzēt, ka valsts regulators ar efektīva operatora teorētisko izmaksu modeļa palīdzību iepriekš un attiecībā uz visiem operatoriem nosaka maksimālo cenu, kuru vecais operators ar pārnesamā numura ierīkošanu saistīto izmaksu segšanai drīkst pieprasīt no jaunā operatora par katru līniju vai numuru.

B — *Par Pamatdirektīvas 4. panta interpretāciju (ceturtais prejudiciālais jautājums)*

1) Prejudiciālā jautājuma priekšmets un dalībnieku galvenie argumenti

75. Kā izriet no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, iesniedzējtiesas rīcībā

nav visas informācijas (skaitlisko datu), ko *IBPT* ir saņēmis no operatoriem un pēc kuras tika noteiktas efektīva mobilo sakaru operatora teorētiskās izmaksas. Pamata prāvā *IBPT* atsaucas uz konfidencialitātes ievērošanas pienākumu, ko tam uzliek 2003. gada 17. janvāra likums par tā statūtiem.

76. Šajā sakarā iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai saskaņā ar Pamatdirektīvas 4. pantu tās rīcībā ir jābūt visai informācijai, kas nepieciešama, lai pārbaudītu tai iesniegtās pārsūdzības pamatotību minētā noteikuma izpratnē, tostarp informācijai, kas saskaņā ar komercnoslēpuma jomā piemērojamiem valsts un Kopienu tiesību aktiem ir konfidenciāla.

77. Dalībnieki [11] ir vienisprātis par to, ka iestādei, kas atbilstoši Pamatdirektīvas 4. pantam ir atbildīga par valsts regulatoru lēmumu pārsūdzību izskatīšanu, ir jābūt iespējai iegūt visu informāciju, kas nepieciešama, lai izlemtu par tai iesniegtās pārsūdzības pamatotību, tostarp konfidenciālo informāciju. Tomēr ir jānodrošina konfidenciālās informācijas un komercnoslēpumu aizsardzība, kas tiesai, kura izskata attiecīgo lietu, ievērojot valsts procesuālās normas, ir jāpielāgo, lai to līdzsvarotu ar efektīvas tiesiskās aizsardzības un lietas dalībnieku aizstāvības tiesību ievērošanas prasībām. Cita starpā lietas dalībnieki norāda uz iespēju ierobežot lietas dalībnieku pieeju konfidenciālajai informācijai.

78. Turklāt *IBPT* skaidro, ka, ņemot vērā tā konfidencialitātes ievērošanas pienākumu, tas nav sniedzis attiecīgo informāciju apelācijas tiesai pēc savas ierosmes, taču tas neiebilstu pret pieprasījumu vai rīkojumu, ko šajā sakarā izdotu apelācijas tiesa.

2) Vērtējums

79. No Pamatdirektīvas 4. panta un tās preambulas divpadsmitā apsvēruma izriet, ka jebkurai personai, kuru ietekmējis valsts regulatora lēmums, ir tiesības efektīvi pārsūdzēt šos lēmumus neatkarīgā iestādē.

80. Pamatdirektīvas 5. pantā ir ietverti noteikumi par informācijas sniegšanu valsts regulatoriem un Komisijai, taču šajā sakarā minētajā direktīvā nav noteikumu par iestādēm, kurām — kā šajā lietā iesniedzējtiesai — atbilstoši valsts tiesību aktiem ir kompetence pārskatīt valsts regulatoru lēmumus. Kā lietas dalībnieki šajā sakarā pamatoti ir izteikušies, šo tiesību uz efektīvu tiesisko

11 — Lietuvas valdība par šo jautājumu apsvērumus nav sniegusi.

aizsardzību pret valsts regulatoru lēmumiem nodrošināšana tomēr nozīmē, ka pārsūdzības iestāde — kā, piemēram, valsts regulatori saskaņā ar Pamatdirektīvas 5. panta 1. punktu un Komisija saskaņā ar minētās direktīvas 5. panta 2. punktu — principā var iegūt visu informāciju, kas tiem ir nepieciešama, lai pienācīgi spriestu par pārsūdzības pamatotību.

81. Attiecībā uz tās informācijas sniegšanu, kas saskaņā ar Kopienas un atsevišķo valstu tiesību aktiem komercnoslēpuma jomā uzskatāma par konfidenciālu, Pamatdirektīvas 5. panta 3. punkts paredz, ka Komisija un attiecīgie valsts regulatori nodrošina atbilstošu konfidencialitāti. Turklāt saskaņā ar Pamatdirektīvas 5. panta 4. punktu dalībvalstīm attiecībā uz informācijas publiskošanu jāievēro Kopienas un valsts noteikumi par komercnoslēpumu.

82. Tātad šie noteikumi neparedz konfidenciālas informācijas nesniegšanu valsts regulatoriem vai Komisijai. Tiem drīzāk ir jārūpējas par atbilstošas konfidencialitātes nodrošināšanu.

83. Manuprāt, šis princips būtu attiecināms arī uz procedūrām valsts pārsūdzības iestādēs. Tātad arī tām ir jābūt iespējai iegūt informāciju, kas nepieciešama to uzdevuma pienācīgai izpildei — nodrošināt efektīvu tiesisko aizsardzību pret valsts regulatoru lēmumiem, tostarp informāciju, kas saskaņā ar Kopienas vai konkrētas valsts tiesību aktiem uzskatāma par konfidenciālu. Katrā ziņā tām ir jānodrošina atbilstoša konfidencialitāte.

84. Tāds valsts noteikums, kurš valsts pārsūdzības iestādei liedz iegūt no valsts regulatora konfidenciālu informāciju, kura nepieciešama pārsūdzības izskatīšanai, tādējādi nebūtu saderīgs ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību, kā to nosaka Pamatdirektīvas 4. pants.

85. Turklāt šāda satura valsts nosacījumi, kas reglamentē Pamatdirektīvas 4. panta piemērošanas procesuālo kārtību, pat tad, ja šīs procesuālās kārtības noteikšana principā ir konkrēto dalībvalstu iekšējās tiesību sistēmas kompetencē, manuprāt, ir pretrunā arī efektivitātes principam tiktāl, ciktāl faktiska un iedarbīga tiesiska aizsardzība pret valsts

regulatoru lēmumiem tiek padarīta praktiski neiespējama vai pārmērīgi apgrūtināta [12].

86. Valsts pārsūdzības iestādei — tātad šajā gadījumā iesniedzējtiesai — līdz ar to nav jāpiemēro valsts tiesību normas par konfidencialitāti vai valsts procesuālās tiesības, ciktāl tās liedz sniegt tai konfidenciālu informāciju, kura nepieciešama, lai tā pienācīgi spriestu par pārsūdzības pamatotību [13].

87. Šāda veida konflikts pamata prāvā tik saasinātā veidā tomēr nevarēja rasties, jo, kā tas izriet no lietas materiāliem, 2003. gada 17. janvāra likuma par *IBPT* statūtiem 23. pants, uz ko tas iepriekš atsaucies iesniedzējtiesā, *IBPT* vai tā padomes locekļiem uzliek saistības drīzāk vispārīgā formā aizsargāt komercnoslēpumus no trešām personām un neizpaust uzņēmumu sniegto informāciju, atsevišķi neminot jautājumu par šīs informācijas sniegšanu pārsūdzības iestādēm. *IBPT* jau ir paudis gatavību pildīt attiecīgu iesniedzējtiesas rīkojumu par minētās konfidenciālās informācijas sniegšanu.

88. Turklāt, kā to ir paudis vairākums dalībnieku, pārsūdzības iestādes, tātad šajā gadījumā iesniedzējtiesas, pienākums ir attiecīgās lietas ietvaros veikt piemērotus pasākumus, lai radītu līdzsvaru starp efektīvas tiesību aizsardzības prasībām vai pārsūdzības pamatotības pienācīgu pārbaudi un komercnoslēpumu neizpaušanu [14].

89. Tādā gadījumā kā šajā iesniedzējtiesa var, piemēram, dot rīkojumu iesniegt informāciju, kura nepieciešama, lai lemtu par tajā iesniegtas pārsūdzības pret valsts regulatora lēmuma pamatotību, un, ciktāl tas attiecas uz konfidenciālas informācijas aizsardzību, kā arī ņemot vērā lietas dalībnieku tiesības uz aizstāvību, vajadzības gadījumā nodrošināt šīs informācijas konfidencialitāti pat attiecībā uz lietas dalībniekiem.

12 — Skat. it īpaši 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-276/01 *Steffensen* (*Recueil*, I-3735. lpp., 60. punkts), 2001. gada 20. septembra spriedumu lietā C-453/99 *Courage* un *Crehan* (*Recueil*, I-6297. lpp., 29. punkts) un 2002. gada 24. septembra spriedumu lietā C-255/00 *Grundig Italiana* (*Recueil*, I-8003. lpp., 33. punkts).

13 — Skat. cita starpā 1995. gada 14. decembra spriedumu lietā C-312/93 *Peterbroeck* (*Recueil*, I-4599. lpp., 13. un 21. punkts).

14 — Skat. attiecībā uz konfidenciālas informācijas aizsardzību cita starpā 1985. gada 11. decembra spriedumu lietā 110/84 *Hillegom* (*Recueil*, 3947. lpp., 33. punkts) un 1980. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *van Landewyk* u.c. (*Recueil*, 3125. lpp., 46. punkts), kā arī Pirmās instances tiesas 1996. gada 18. septembra spriedumu lietā T-353/94 *Postbank*/Komisija (*Recueil*, II-921. lpp., 69. punkts).

90. Ņemot vērā visu iepriekš teikto, iesaku Tiesai atbildēt uz ceturto prejudiciālo jautājumu, ka Pamatdirektīvas 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iestādei, kas ir pilnvarota izskatīt pret valsts regulatoru lēmumiem vērstās pārsūdzības, ir jābūt iespējai iegūt visu informāciju, kas nepieciešama, lai pienācīgi pārbaudītu pārsūdzības pamatotību, tostarp arī konfidenciālo informāciju, kuru minētie regulatori ir ņēmuši vērā, pieņemot pārsūdzēto lēmumu. Šai pārsūdzības iestādei tomēr ir jānodrošina attiecīgās informācijas konfidencialitāte tās tiesvedībā, veicot piemērotus pasākumus.

## V — Secinājumi

91. Pamatojoties uz visu iepriekš teikto, iesaku Tiesai uz prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Universālā pakalpojuma direktīvas (Direktīva 2002/22/EK) 30. panta 2. punkts dalībvalstīm neaizliedz paredzēt, ka valsts regulators ar efektīva operatora teorētisko izmaksu modeļa palīdzību iepriekš un attiecībā uz visiem operatoriem nosaka maksimālo cenu, kuru vecais operators ar pārnesamā numura ierīkošanu saistīto izmaksu segšanai drīkst pieprasīt no jaunā operatora par katru līniju vai numuru;

2) Pamatdirektīvas (Direktīva 2002/21/EK) 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka iestādei, kas ir pilnvarota izskatīt pret valsts regulatoru lēmumiem vērstās pārsūdzības, ir jābūt iespējai iegūt visu informāciju, kas nepieciešama, lai pienācīgi pārbaudītu pārsūdzības pamatotību, tostarp arī konfidenciālo informāciju, kuru minētie regulatori ir ņēmuši vērā, pieņemot pārsūdzēto lēmumu. Šai pārsūdzības iestādei tomēr ir jānodrošina attiecīgās informācijas konfidencialitāte tās tiesvedībā, veicot piemērotus pasākumus.